

Gradovi u istočnoj Europi, u kojima je ugljen i dalje glavni izvor energije, prošli su najgore od svih, a najzagađeniji zrak je u poljskom gradu Nowy Sącz, a slijede Cremona u Italiji te Slavonski Brod u Hrvatskoj, piše The Guardian.

Europska agencija za okoliš (EEA) uzela je podatke iz 323 grada 2019. i 2020. godine i otkrila da je tek u 127 od navedenih gradova, ili oko 40%, razina sitnih lebdećih čestica PM2.5 ispod razine koju preporučuje Svjetska zdravstvena organizacija. Sitne lebdeće čestice imaju velik utjecaj na zdravlje i uzrokuju više od 400.000 preuranjenih smrti godišnje diljem Europe.

Podaci prikazuju prosjek tijekom dvogodišnjeg razdoblja i dostupni su samo za gradove koji su dosljedno slali izvještaje o zagađenju zraka, tako da nisu pokriveni svi europski gradovi. Izvješće ne uključuje Veliku Britaniju, jer je tamošnja vlada izašla iz nadzornog tijela za zaštitu okoliša, iako su članice i države izvan Europske unije, poput Turske, Švicarske i Norveške.

Europska agencija za okoliš priopćila je da su mjere lockdowna tijekom pandemije dovele do velikog smanjenja razina ugljikova dioksida, koji nastaje izgaranjem goriva dizelovih motora, ali su razine sitnih čestica ostale visoke. Razine dušikova dioksida pale su u nekim gradovima za 60% tijekom lockdowna u travnju 2020., ali smanjenje sitnih lebdećih čestica nije bilo toliko značajno, tek je zabilježeno smanjenje razina krupnijih čestica (PM 10) prošloga travnja.

Stručnjaci agencije rekli su da je to zbog toga što postoji puno izvora sitnih čestica, a ne odnose se samo na cestovni promet, a uključuju izgaranje goriva za grijanje, primjerice drva i teških ulja te u poljoprivredi emisija amonijaka iz gnojiva koji se kombiniraju s ostalim zagađivačima u atmosferi te stvaraju čestice.

Catherine Ganzleben, šefica skupine EEA za zagađenje zraka, okoliš i zdravlje, izjavila je da bi promjene u ponašanju potaknute pandemijom covida mogle imati utjecaja u budućnosti.

- Ako ljudi umjesto svakodnevnog putovanja na posao izaberu rad na daljinu, to će poremetiti obrasce zagađenja, rekla je

Novi podaci o onečišćenju bit će dostupne putem internetskog preglednika koji će omogućiti ljudima da uspoređuju podatke u svojim gradovima s ostalima diljem Europe.

- Iako se kvaliteta zraka značajno poboljšala zadnjih godina, onečišćenje zraka i dalje je na tvrdoglavo visokim razinama u mnogim gradovima Europe. Internetski preglednik kvalitete zraka omogućit će građanima da se na jednostavan način provjere kako njihov grad stoji u odnosu na druge. Pružat će konkretne i lokalne informacije koje će osnažiti lokalno stanovništvo u odnosu prema lokalnim vlastima za rješavanje problema, rekao je Hans Bruyninckx, izvršni direktor EEA-a.

Europski parlament zatražio je koncem ožujka reviziju postojećih EU standarda za kvalitetu zraka i uvođenje strožih nadzora provođenja mjera poboljšanja kvalitete zraka u zemljama članicama.

Izvešće o provedbi direktiva o kvaliteti zraka reviziju, koje su europarlamentarci usvojili, fokusirano je na dvije direktive o kvaliteti zraka kojima se utvrđuju standardi kvalitete zraka te odredbe koje osiguravaju da sve države članice na usklađen način vrše nadzor i procjenu kvalitete zraka.

U izvješću se ocjenjuje da je u razdoblju 2000.-2018. došlo do općeg smanjenja emisija zahvaljujući politikama EU-a, što je dovelo do znatnog odvajanja emisija od gospodarske aktivnosti, no da se kvaliteta zraka nije poboljšala u istoj mjeri te i dalje ima ozbiljan utjecaj na ljudsko zdravlje i okoliš, pa je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se osiguralo zdravlje europskih građana i okoliša.

Izvor: jutarnji.hr